

ความที่สุด

ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๕๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๕๖ เมษายน ๒๕๔๗

เรื่อง การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

เรียน รอง นรม. กระทรวง กรม ทบวงงานของรัฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๖/๓๒๕
ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๔๗

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำความเห็นของคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน (อ.ก.พ.ร.) เรื่อง การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๒๕ เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๗ เลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอเพิ่มเติมว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้นำเอาความเห็นของคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน (อ.ก.พ.ร.) ดังกล่าวไปเป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการขอความเห็นจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและการจัดทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป โดยเรื่องใดที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการใด ๆ ซึ่งมีผู้แทนของส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการอยู่แล้ว สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะไม่ถามความเห็นส่วนราชการที่มีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการนั้นซ้ำอีก แต่จะขอให้ส่วนราชการเจ้าของเรื่องส่งคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการและรายงานการประชุมของคณะกรรมการมาเป็นเอกสารประกอบการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป ดังนั้น ในกรณีที่ส่วนราชการใดมีความเห็นไม่สอดคล้องกับมติหรือเสียงส่วนใหญ่ของที่ประชุมในเรื่องใด ๆ ที่จะต้องนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป ผู้แทนของส่วนราชการนั้นจะต้องแสดงความเห็นคัดค้านในที่ประชุมคณะกรรมการ และต้องบันทึกหลักคัดค้านหรือความเห็นที่แตกต่างกันนั้นให้ปรากฏเป็นหลักฐานไว้ใน

รายงานการประชุม เพื่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้หยิบยกขึ้นแจ้งคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาต่อไปได้ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้เวียนแจ้งความเห็นของ อ.ก.พ.ร. และแนวปฏิบัติของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีข้างต้น ให้ส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไป ซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ลงมติรับทราบความเห็นของคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน (อ.ก.พ.ร.) ตามที่เลขาธิการ ก.พ.ร. เสนอ และเห็นชอบให้ดำเนินการตามที่เลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอเพิ่มเติม

จึงเรียนขึ้นชั้นมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายบรรศักดิ์ ชูวรรณโณ)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

23 มิ.ย. 2547

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๐๐ ต่อ ๓๐๖-๗

๐ ๒๒๘๐ ๕๐๕๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๕๐๕๘

(๒๐๐๓/๙/๕)

ที่ นร ๑๒๐๖/๒๕๕๗

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๗/๑๓๕๖ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้หาหรือปัญหาตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ไปยังสำนักงาน ก.พ.ร. รวม ๕ ประเด็นดังนี้

๑. คณะกรรมการที่ส่วนราชการตั้งขึ้นพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง และคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ด้อยค่าตามกฎหมายไม่ได้โยงว่าเป็นคณะกรรมการเดียวกัน จึงมีประเด็นว่า กรรมการทั้ง ๒ คณะ เป็นกรรมการลักษณะเดียวกันหรือไม่

๒. คณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง ไม่มีคำนิยามว่า หมายถึงคณะกรรมการลักษณะใด ในทางปฏิบัติอาจมีคณะกรรมการที่แต่งตั้งในรูปแบบต่างๆ เช่น

๒.๑ คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย หรือโดยประกาศพระบรมราชโองการ หรือโดยพระราชกฤษฎีกา

๒.๒ คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลหรือโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

๒.๓ คณะกรรมการตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบหรืออนุมัติให้แต่งตั้งตามที่ส่วนราชการ/หน่วยงานเสนอ

๒.๔ คณะกรรมการตามมติคณะรัฐมนตรีซึ่งคณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบให้แต่งตั้งขึ้นเอง เพื่อพิจารณาดำเนินการในเรื่องหนึ่งเรื่องใด เป็นการเฉพาะ

๒.๕ คณะกรรมการกึ่งองค์กรของเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๖ คณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยไม่ระบุอำนาจตามกฎหมายใด เช่น แต่งตั้งโดยกระทรวง กรม สำนักหรือกอง

มีประเด็น...

มีประเด็นปัญหาว่า "คณะกรรมการ" ตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ครอบคลุมถึงคณะกรรมการทั้งหมดตามข้อ ๒.๑-๒.๖ หรือไม่

๓. คำสั่งแต่งตั้งกรรมการในคณะกรรมการต่างๆ มีหลายแบบ เช่น แต่งตั้งโดยตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทนหัวหน้าหน่วยงาน ได้แก่ อธิบดีกรม ... หรือผู้แทน หรือแต่งตั้งโดยผู้แทนของหน่วยงาน ได้แก่ ผู้แทน กรม ... หรือแต่งตั้งตามตำแหน่งพร้อมกับระบุชื่อหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทนหัวหน้าหน่วยงาน ได้แก่ อธิบดีกรม ... (นาย .....) หรือผู้แทน หรือแต่งตั้งข้าราชการของส่วนราชการขึ้นเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง หรือแต่งตั้งโดยชื่อเป็นการเฉพาะตัว หรือแต่งตั้งในฐานะเป็นผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน และมีได้ระบุชัดว่า เป็นการแต่งตั้งในฐานะของผู้แทนของส่วนราชการที่ผู้บังคับสั่งกัต มีประเด็นปัญหาว่า การแต่งตั้งกรรมการในลักษณะใดจึงจะมีผลเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง หรือถือว่า มติคณะกรรมการผูกพันส่วนราชการนั้นๆ ซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วย ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสอง

๔. กรณีคณะกรรมการตามมติคณะรัฐมนตรีในข้อ ๒.๔ มักกำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการหลักๆ ไว้ และระบุกว้างๆ ในตอนท้ายไว้ว่า "และผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง" ดังนั้นเมื่อรัฐมนตรีหรือส่วนราชการเจ้าของเรื่องได้ใช้ดุลพินิจให้เชิญผู้เข้าร่วมประชุมรายใดเข้าร่วมการประชุมด้วยในฐานะที่เป็นผู้อื่นที่เกี่ยวข้องจะถือได้ว่าผู้เข้าร่วมประชุมในส่วนนี้เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบคณะกรรมการ ซึ่งจะต้องผูกพันตามผลการประชุม ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสองด้วย หรือไม่
ความแจ้งแล้วนั้น

ขอเขียนว่า สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำเรื่องนี้เสนอคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดิน (อ.ก.พ.ร.) พิจารณาในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๗ แล้ว มีความเห็นดังนี้

ในประเด็นที่ ๑ อ.ก.พ.ร เห็นว่า โดยที่มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติว่า "ในการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาใดๆ ให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่รับผิดชอบในปัญหานั้นๆ จะต้องพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว การตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาวินิจฉัย ให้ดำเนินการได้เท่าที่จำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้" ฉะนั้นในกรณีที่มิมีปัญหาหรือเรื่องใดๆ ขึ้นในส่วนราชการแล้ว หัวหน้าส่วนราชการนั้นๆ จะต้องพิจารณาวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว โดยไม่ควรจะไปดำเนินการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัย" เว้นแต่ เป็นเรื่องจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ จึงจะตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาวินิจฉัย และเมื่อได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาแล้ว ผลการพิจารณาของคณะกรรมการดังกล่าวก็จะผูกพันส่วนราชการซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วยตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับที่กล่าวข้างต้น ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงผลของการพิจารณาโดยคณะกรรมการทุกประเภท

ในประเด็นที่ ๒ อ.ก.พ.ร เห็นว่า "คณะกรรมการ" ตามที่กำหนดในมาตรา ๒๕ วรรคสอง ครอบคลุมถึงคณะกรรมการทั้งหมดตามประเด็นข้อ ๒.๑-๒.๖ ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหรือไป

ในประเด็นที่ ๓ อ.ก.พ.ร. เห็นว่า ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการโดยตำแหน่ง หัวหน้าหน่วยงาน หรือผู้แทนหัวหน้าหน่วยงาน หรือแต่งตั้งโดยผู้แทนของหน่วยงาน หรือแต่งตั้งตาม ตำแหน่งพร้อมกับระบุชื่อหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทนหัวหน้าหน่วยงานหรือผู้แทน ดังกล่าวแล้ว มติของ คณะกรรมการที่กล่าวถึงข้างต้นจะมีผลผูกพันส่วนราชการนั้นๆ ซึ่งมีผู้แทนร่วมเป็นกรรมการ อยู่ด้วย ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสองแห่งพระราชกฤษฎีกาฉบับดังกล่าว

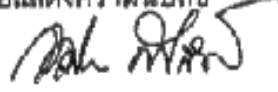
สำหรับในกรณีที่มีการแต่งตั้งโดยชื่อเป็นการเฉพาะตัว หรือแต่งตั้งในฐานะเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านนั้น อ.ก.พ.ร. มีความเห็นเป็นดังนี้

๑. ในกรณีที่แม้เป็นการแต่งตั้งโดยชื่อในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิ แต่มีเหตุอันเนื่องมาจาก บุคคลนั้นดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่นนี้ มติของคณะกรรมการจะผูกพัน ส่วนราชการที่บุคคลดังกล่าวสังกัดอยู่ ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสอง

๒. แต่ถ้าเป็นการแต่งตั้งโดยชื่อในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิทั่วไป โดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับฐานะ การดำรงตำแหน่งของบุคคลดังกล่าว เช่นนี้ มติของคณะกรรมการจะไม่ผูกพันส่วนราชการที่ผู้นั้นสังกัด

ในประเด็นที่ ๔ อ.ก.พ.ร. เห็นว่า การที่คณะรัฐมนตรีมีมติระบุกว้างๆ ในตอนท้ายว่า "ผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง" นั้น เป็นการเปิดกว้างไว้เพื่อให้ผู้ที่ได้รับมอบหมายในการแต่งตั้งกรรมการจะไป พิจารณาคัดเลือกหัวหน้าหน่วยงานหรือส่วนราชการใดที่เกี่ยวข้องบ้าง และเมื่อเลือกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้าร่วมประชุมได้แล้ว ผลการประชุมของคณะกรรมการดังกล่าวก็จะผูกพันส่วนราชการซึ่งมีผู้แทน เข้าร่วมประชุม ตามนัยมาตรา ๒๕ วรรคสอง เช่นกันด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)
เลขาธิการ ก.พ.ร.

สำนักกฎหมายและระเบียบราชการ
โทร. ๐ ๒๓๖๕ ๙๙๙๐
โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๒๓๐